

בש"פ 4289/15 - פנחס דהן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 4289/15

לפני: כבוד השופט ס' ג'ובראן

העורר: פנחס דהן

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטותיו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע
מיום 4.5.2015 ו-1.6.2015 במ"ת 8629-04-15
שניתנו על ידי כבוד השופט נ' אבו טהה

תאריך הישיבה: ח' בתמוז התשע"ה (25.6.2015)
בשם העורר: עו"ד ליאור חיימוביץ

בשם המשיבה: עו"ד קרן רוט

החלטה

1. לפניי ערר בהתאם לסעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטותיו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (השופט נ' אבו טהה), במ"ת 8629-04-15 מימים 4.5.2015 ו-1.6.2015, במסגרתם נקבעה קיומה של תשתית ראייתית לכאורית למיוחס לעורר בכתב האישום, ועל כן הוא נעצר עד תום ההליכים נגדו.

הליכי המעצר עד כה

2. נגד העורר הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית, לפי סעיף 7(א)+(ג) (לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973; תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 274 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); והפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו, לפי סעיף 275 לחוק העונשין).
3. על פי עובדות כתב האישום, ביום 29.3.2015 העורר החזיק מחוץ לביתו במקום מחבוא סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל נטו של 10.23 גרם וסם מסוכן מסוג הרואין במשקל נטו של 26.09 גרם. כמו כן, באותו יום החזיק העורר בביתו סם מסוכן מסוג הרואין במשקל נטו של 2.26 גרם. בנוסף החזיק העורר בביתו שני משקלים אלקטרוניים לצורך שקילת וחלוקת הסם. כאשר הגיעו השוטרים לעצור את העורר, הוא השליך על השוטר בן קימל אבקה הנחזית לסם, פגע בעיניו וגרם לו לצריבות. זאת ועוד, העורר השתולל והשליך צלחת וכפית שכנראה שימשו אותו להכנת הסם.
4. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה למעצר העורר עד לתום ההליכים המתנהלים נגדו. בבקשה נטען כי נגד העורר קיימות ראיות לכאורה להוכחת האשמות המיוחסות לו, הכוללות: תצפיות של שוטרים המזהים את הגעתו למקום המסתור של הסם; מציאת הסם במסתור; תפיסת הסם בביתו; תפיסת הכלים בביתו; הודעתו; ועוד. עוד נטען, כי קמה נגד העורר חזקת מסוכנות מכוח סעיף 21(א)(1)(ג)(3) לחוק המעצרים ועליו להפריך מסוכנות זו, וכן קמה נגדו עילת מעצר מכוח סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק המעצרים, שכן העבירות שביצע והכמות הרבה של הסכם שהחזיק – מוכיחות כי הוא מסכן את הציבור. מסוכנות העורר נלמדה גם מכך שהוא השתחרר ממאסר רק לפני כחודשיים בגין עבירות דומות, וכן מעברו הפלילי העשיר. לבסוף נטען, כי לא ניתן לתת אמון בעורר על מנת לשחררו לחלופת מעצר.
5. ביום 4.5.2015 התקיים דיון בבית המשפט המחוזי בבקשה למעצר עד תום ההליכים, במסגרתו הסכים העורר לקיומן של ראיות לכאורה בכל הנוגע לכמויות הסם שנתפסו בביתו לצד שני משקלים אלקטרוניים, אך נטעם כי מדובר בסם לצריכה עצמית. כן הסכים העורר לקיומה של עילת המעצר. עם זאת, נטען כי לא קיימות ראיות לכאורה באשר לסמים שנתפסו מחוץ לבית. בית המשפט המחוזי סקר את חומר החקירה וקבע כי הונחה תשתית ראיתית לכאורית לחובת העורר, גם בנוגע לכמויות הסם שנתפסו מחוץ לביתו. כן קבע בית המשפט, כי די בתיאור השוטרים ותפיסת הסמים כדי לעמוד ברף הנדרש של ראיות לכאורה בשלב זה. באותו יום דחה בית המשפט המחוזי את הדיון לקבלת תסקיר מעצר.
6. לאחר קבלת תסקיר המעצר, ביום 1.6.2015 התקיים בבית המשפט המחוזי הדיון המשלים בבקשה. בית המשפט התייחס לממצאי התסקיר, לפיהם העורר רווק בן 52 ועובר למעצרו הוא התגורר בבית אמו בנתיבות. צוין כי העורר מוכר לשירות המבחן על רק הסתבכויותיו בעבר בעבירות דומות. שירות המבחן התרשם כי העורר מנהל אורח חיים שולי והתמכרותי לאורך שנים רבות, והוא מאופיין באימפולסיביות ובהימנעות כפי שבאה לידי ביטוי בקשייו לבחון אפשרות השתלבותו במסגרת טיפולית סגורה. צוין כי העורר אמר שכיום הוא מעוניין לערוך שינוי משמעותי בחייו, והוא ביקש לבחון אפשרות להשתלב בטיפול במסגרת פתוחה. שירות המבחן ציין כי לנוכח התמכרותו ארוכת השנים, קיים צורך בטיפול במסגרת מרוחקת וסגורה, אך ניכר כי העורר יתקשה להשתלב במסגרת שכזו. כן ציין שירות המבחן כי קיימת רמת סיכון להישנות התנהגות פורצת גבולות והתמכרותיות מצדו. אשר לחלופה בדמות מעצר בית שהוצעה, בבית אמו בפיקוח אחותו, התרשם שירות המבחן כי היא מגויסת למען העורר, אך העריך כי איך בחלופה זו כדי לצמצם את רמת הסיכון. עם זאת סבר שירות המבחן, כי ככל שתוצע חלופה מחוץ לעיר נתיבות, יהיה מקום לבחון אפשרות של מעצר בית לצד הפניה לטיפול במסגרת פתוחה.

7. בית המשפט המחוזי קבע כי לא מתקיימות בעניין העורר נסיבות חריגות המצדיקות סטייה מן המדיניות השיפוטית, ולכן אין מקום לבחון חלופה נוספת בעניינו. לפני סיום התייחס בית המשפט לאמירתו של העורר בטרם מתן גזר דינו הקודם, אשר גם במסגרתה הוא הביע חרטה על מעשיו ונכונות להשתקם, אולם לנוכח כתב האישום הנוסף שהוגש בעניינו – הרי שנכונות זו לא באה לידי ביטוי בעולם המעשה. על כן, הורה בית המשפט על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

הערר

8. בערר שלפני טוען העורר כי לא קיימת תשתית ראייתית לכאורית מספקת להוכחת החזקתו בסמים שנתפסו מחוץ לביתו, ולמצער יש בה חולשה משמעותית אשר משליכה על עוצמת המסוכנות והיתכנות חלופת מעצר. ראשית טוען העורר, כי הסם נתפס בשטח שאינו בבעלותו והוא בעל גישה חופשית לכלל הציבור. לעמדת העורר, על פי בש"פ 8087/95 זאדה נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) 133 (להלן: הלכת זאדה), לא מתעורר סיכוי סביר להרשעה מהראיות עליהן הסתמך בית המשפט המחוזי. העורר סבור כי תיעוד התצפית של השוטרים אינה מספקת והיא בבחינת מחדל חקירה. כן סבור העורר, כי תקליטור השחזור שעשתה היחידה החוקרת מקים סתירה מעצמו וחוסר היגיון בגרסתו של אחד מהשוטרים.

9. עוד טוען העורר, כי ממצאים בתיק החקירה מחלישים את התשתית הלכאורית, וביניהם השקית שהכילה את הסמים שנתפסו מחוץ לביתו אשר סומנה ב-0119318Y. העורר מציין כי כשהשקיות, ארבע במספר, הועברו לבדיקה, מספר השקית של הסמים שנתפסו בחוץ לא נמנתה. העורר מתייחס להסבר שניתן ביחידה החוקרת, לפיו השקית הועברה לשקית גדולה יותר המסומנת בסימון שונה, דבר אשר אושר בתכתובת בין הגורמים הרלוונטיים לרבות עדכון בטופס הלוואי. עם זאת טוען העורר, כי טופס הלוואי המתוקן נושא את התאריך 29.3.2015, בעוד שמספר השקית שונה רק ביום 30.3.2015, ובתחתיתו צוין התאריך 31.3.2015, כך שלא יתכן שהוא עודכן ונשלח בזמן אמת, עובדה שמעידה על מהימנותם הפגומה של חומרי החקירה. על כך מוסיף העורר כי בתיק החקירה חסרים ממצאי בדיקה של טביעות אצבע, על אף שעולה ממנו כי נעשה ניסיון להשיגן.

10. לבסוף מתייחס העורר לכך שהיחלשות עוצמת הראיות בעניינו משפיעה על היתכנותה של חלופת מעצר עבורו. לשיטתו, אף אם ייקבע שקיימת תשתית ראייתית לכאורית באופן מספק, עדיין שגה בית המשפט המחוזי כשקבע כי אין מקום לבחון עוד חלופה בעניינו ולא שלח אותו לקבלת תסקיר שירות מבחן משלים.

11. בדיון לפני מיום 25.6.2015, התמקד בא כוח העורר בכך שיש קושי לייחס לעורר את תפיסת הסמים מחוץ לביתו. בא כוח העורר טען כי העורר התקרב לקרבת הסמים אך לשם חיפוש קשית וכוס בערימת פסולת שהייתה שם, על מנת שיוכל להשתמש בסם שנמצא בביתו. עוד טען בא כוח העורר, כי בדיסקים בחומרי החקירה ניתן לראות שהעורר מתקרב לאזור שהוא מאחורי קיר ושיח, ולכן לא סביר שהשוטר אשר תצפת על כך יכול היה לראות את העורר אוסף את הסמים.

12. באת כוח המשיבה עמדה על כך שמדובר במקרה בו נתפסה כמות גדולה של סם; על כך שלחצר בה נתפסו הסמים יש גישה רק לעורר ולגרים בבית ולכן יש חזקה; על כך שיש ידיעה מודיעינית כי מדובר בסוחר סמים שמפיץ את הסמים; ועל כך שקיימים דוחות השוטרים שתצפתו. באת כוח המשיבה ציינה כי ישנם שני סרטונים בתיק החקירה, האחד שצולם במצלמות האבטחה ובשני מצוי שחזור המקרה. במהלך הדיון צפיתי בשני הסרטונים. עוד טענה באת כוח המשיבה כי נקבע לא אחת שבעבירות סמים, במיוחד קשים, הכלל הוא מעצר עד תום ההליכים. לבסוף היא טענה, כי יש לתת משקל להרשעותיו הקודמות הרבות של העורר במגוון עבירות של סמים.

דיון והכרעה

13. דין הבקשה להידחות.

סעיף 21 לחוק המעצרים מורה כי בית משפט יעצור נאשם עד תום ההליכים רק בהתקיימם של שני תנאים מצטברים – קיומה של תשתית ראייתית לכאורית וקיומה של עילת מעצר. באשר לתשתית הראייתית הלכאורית, נקבע כי רמת ההוכחה הנדרשת בהקשר זה אינה זו הנהוגה במשפט הפלילי, ודי בבחינת כוח ההוכחה הפוטנציאלי הטמון בחומר החקירה. על בית המשפט לבחון אם קיים סיכוי סביר שעיובודן של הראיות במהלך המשפט, במסגרת חקירה נגדית, וההכרעה בדבר קבילות ומשקל, יוביל בסופו של הליך להרשעת הנאשם (בש"פ 8087/95 זאדה נ' מדינת ישראל, פ"ד (2) 133, 146-147 (1996)).

14. בעניינו, אין מחלוקת בדבר קיומן של ראיות לכאורה ביחס לסמים שנתפסו בבית העורר, אלא אך ביחס לסמים שנתפסו מחוץ לביתו. בית המשפט המחוזי הטיב לסקור את חומרי החקירה בשאלה זו, וקבע כי הם מגלים תשתית ראייתית לכאורית גם לגבי הסמים שנתפסו מחוץ לבית העורר. בית המשפט התייחס לדוח פעולה של השוטרים אשר תצפת על מעשי העורר, לפיו העורר מוכר לו מעבודתו כבודקאי סמים. השוטרים ציינו כי הוא זיהה את העורר מגיע לשיחים, מתיישב ליד גזע עץ, מכניס את ידו מתחת לגזע, שולף קופסא לבנה, פותח אותה, לוקח ממנה דבר מה, מחזיר את הקופסא מתחת לגזע, וחוזר לכיוון ביתו כשהוא מסתכל סביב בחשדנות. כן התייחס בית המשפט לדוחות פעולה של שוטרים נוספים שתיצפתו על המקרה, אשר מחזקים את גרסת השוטרים הראשון. לכך מצטרפים גם דוחות צפייה של מצלמות.

15. לאחר שצפיתי בעצמי בסרטונים המתעדים את מאורע הסמים מחוץ לבית העורר, אני סבור כי אכן הונחה תשתית ראייתית לכאורית לחובתו. העורר נצפה צועד באופן ממוקד לעבר נקודה מסוימת, בה הוא נעצר, מבצע פעולה מסוימת, ומתרחק מן המקום. ניכר כי הוא מודע לסמים שהוחבאו מתחת לגזע בתוך אותה קופסא לבנה. אף אם יונח כי הוא לא היה מודע, קשה שלא לתהות מדוע אדם העושה שימוש עצמי בסמים אינו מחזיק בביתו קשית וכוס, והולך לחפשם בערימת פסולת מחוץ לביתו. על אף ניסיונו של העורר להיאחז בטענה זו, קשה להתעלם מכלל חומרי החקירה שפורטו בהחלטת בית המשפט המחוזי, המעידים, לפחות במידה לכאורית, על קשרו לסמים שמחוץ לביתו. יצוין כי אין בידי לקבל את טענת העורר בדבר שרשרת הסם, ואני סבור כי ההסבר שניתן ביחידה החוקרת להעברת הסם לשקית גדולה יותר הוא סביר ומתקבל על הדעת.

16. בנסיבות אלה, דעתי היא שאין מקום לשנות ממסקנתו של בית המשפט המחוזי, ואני קובע כי הונחה תשתית ראייתית לכאורית לעבירת הסמים מחוץ לבית העורר.

17. עוד סבור העורר, כי היחלשות עוצמת הראיות בעניינו משפיעה על היתכנותה של חלופת מעצר בעניינו. תחילה יצוין, כי לא מצאתי שאכן קיימת היחלשות בעוצמת הראיות בעניינו, ואף אם יונח שכן, יוזכר כי שירות המבחן סבר שיש לשלב את העורר במסגרת טיפולית סגורה, דבר אשר העורר אינו חפץ בו. לצד זאת, יש לעמוד על עברו הפלילי המכביד של העורר, הכולל 40 הרשעות קודמות, לרבות בעבירות של סמים ואף מהתקופה האחרונה. די בכך כדי לשלול בחינה של חלופת מעצר בעניינו.

18. סיכומם של דברים, הערר נדחה.

ניתנה היום, ח' בתמוז התשע"ה (25.6.2015).

